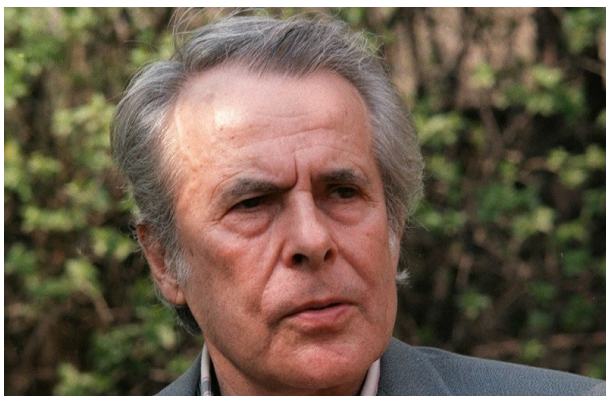

Csorba Győző és Pécs zenéje

„Furcsa az én kapcsolatam a zenével. Nagyon szeretem, még hozzá – kevés kivétellel – mindenféle változatában. Erősen hat is rám. Lelkesít, harmóniát teremt bennem, jókedvre derít, vagy éppen elszomorít, földül, kétségbe ejt, sőt megríkat, esetleg bosszant, vagy undorít, csak közönyösen nem hagy. Ugyanakkor azt hiszem, reménytelenül botfúlú vagyok. Kicsit is bonyolultabb zeneművet többszöri hallás után sem ismerek föl, pláne címe és szerzője szerint. Zenei műveltségem meglehetősen fogyatékos. Így aztán zavarba jönnék, ha arra kellene válaszolnom, hogy értem-e a zenét? Lelkem legmélyén úgy vélem, hogy igen. Hiszen a magam módján sokat tudnék beszélni róla s talán mondani is valamit. De szakmailag alighanem egy általános iskolással sem állnám a versenyt. Nyilván ez a fonák helyzet kényszerít folyton megújuló elmélkedésre arról, mi is egyáltalában a zene? Milyen varázslat történik akkor, amikor különféle hangok ritmikus építményei kiemelnek magamból, s kényük, kedvük szerint bánnak velem. Élettan, lélektan, esztétika hogyan részesül és keveredik a zenei hatásban? Sietek megjegyezni, nem sikerült megoldást találnom. Pedig segítségül hívtam már mások töprengéseit is. Odáig jutottam csupán, hogy a zene valami rendkívüli csodája az emberi életnek, s hogy nélküle nem lehetne ember az ember.”

Csorba Győző (1916-1995) és Pécs zenéjéről szóló előadásomat – melyhez Pintér László nyugalmazott könyvtárigazgató, Csorba Győző veje írásos és szóbeli segítségét vettem igénybe – azt hiszem, nem kezdhettem volna stílszerűbben, mint a költő önvallomásával. S ezt a szóban is elmondott vallomást most egészítsük ki a Hátrahagyott versek című könyvben is megörökített költői gondolatokkal a zenéről.

„A zene öröktől fogva létező birodalom. Földrészt? Világ? Galaktika? Aki hozzányúl – nem teremtő, soha nem teremtő, mindig csak felfedező. A zeneszerzőben a Kolumbuszok s a Nansenek erényeit kell tisztelni. A többi alkotó valamit épít. Kicsit – ha nagy szerencséje van – hozzátesz a már készhez. Olyat, ami addig még sohase volt. A zeneszerző (de a jó előadó is) határokat tol kijebbe. Sőt: a hangszer-feltaláló is ezt teszi. Ezért nem tud egyetlen más művészet sem olyan öntörvényű erővel megragadni. Polgárává, sőt rajongó patriotájává bűvölni. A zene birodalma alighanem határtalan. Mérhetetlen sok hódítani való marad akárhány későbbi nemzedékekre. Határtalansága adja roppant erejét... Bizonyára élet-megoldás és halál-megoldás is. Muzsikálni kellene a haldoklóknak.”

Annak illusztrálására, hogy milyen biztos zenei értékítélete volt már a fiatal Csorba Győzőnek is, álljon itt egy 1947. október 25-én este írott bejegyzés a Római naplójegyzetek című könyvből:

„Koncert volt. Weiner és Bartók egy-egy szonátáját adták elő. Weiner gyenge, Bartók remek. A Bartók szonáta közben úgy éreztem magam, mintha egy zsákba dugtak volna, s valami gép elkezdett volna kegyetlenül forgatni. Nem tudtam, mim van felül: fejem vagy a lábam. Ilyen esett hangulatban nem jó a zene. Kilógok a világból. Fúj valami idegen hidegség. Nem bírnám mindig egyedül. Megbolondulnék. A társas élet (a házasság) megakadályoz a gondolatok végig-gondolásában. Le-leránt, ha már nagyon elrugaskodtam. Most nincs mérséklő. Levél sem jött.”

S most következzenek egy kötetben is megjelent Bartók-vers Csorba Győzötől.

Hommage á Bartók

Gyarmathy Tihamér képe alá

Mocsár gőzöl? – Zöld-sárga szétmosódás.

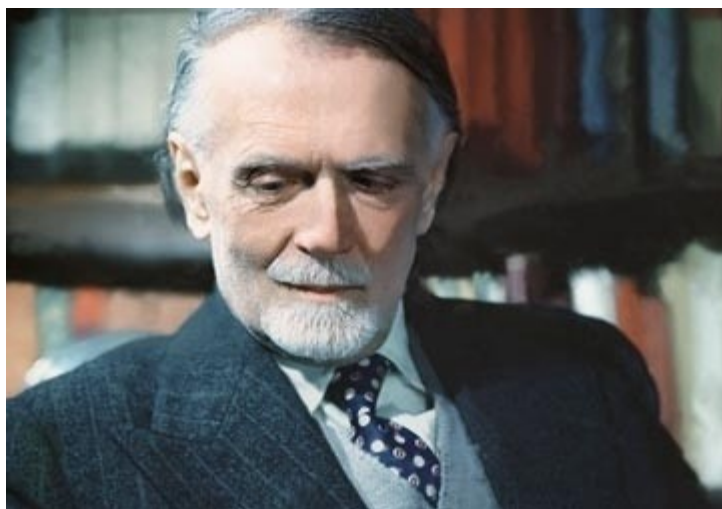
Bátortalan kontúrok szeldesik.

Már nem kezdet – valami folytatódás,
több-félszű fénypázmák keresztezik.

Aztán az élesség, a megnövekvő,
az erre-arra nyíló ferdeség,
az egymás ellen sodróan törekvő
ágaskodás, oldódó enyhesség.

Áramlik, lüktet, zúg, harcol, virágozik,
megnyugszik – a végső feltámadásig
a káosznak renddé kell válnia,

s így boldogságot hirdet és szerelmet,
a megaláztatásra győzedelmet
e vérző szívű geometria.

Rátérve igazi témánkra, **Csorba Győző** első Pécs zenei életével kapcsolatos és mindmáig legjelentősebbnek számító költői megnyilatkozása az volt, hogy 1953. január 12-ére verset írt – valószínűsíthetően a kiváló, Kodály által is elismert pécsi karnagy, a jövőre épp 100 éve született **Antal György (1917-2007)** felkérésére – a **Kodály Zoltánt 70. születésnapja alkalmából** köszöntő, a Pécsi Nemzeti Színházban megtartott hangversenyre, melyet az akkor pályáját Pécsen folytató **Kálmán György mondott el**. Az ebben a formájában kötetben soha meg nem jelentetett **„Kodály Zoltán köszöntése”** című verset a Dunántúli Napló előző napi száma hozta le, s ez megtalálható a Csorba Győző Könyvtár Helytörténeti Osztályán digitalizált formában. A vers a Rákosi-korszak közepén néhány szinte még ma is döbbenetesen erőteljes, nemzeti és hazafias érzést tükröző gondolatot és megfogalmazást is tartalmaz, s a költőnek is olyan fontos volt, hogy Kodály Zoltán haláláig megőrizte kéziratát Csorba, aki az 1965-67 között írott versekből álló „Lélek és ősz” kötet „Család” című ciklusának élére rakta az akkor már Kodály halála miatt alaposan átírt verset.

Azt a filológiai pontosság kedvéért jegyezzük meg, hogy – amint dr. Várnai Ferenc zeneszerző és zenetörténész jóvoltából is tudhatjuk, aki 1962-ben egy a zeneszerzőkről és a muzsikáról szóló gyűjteményébe is bevette 1953-as formájában e verset – Csorba Győző még egy évvel Kodály halála előtt is ebben a formában őrizte meg versét, s „csak” a Mester halála után véglegesítette a ma ismert formában, az immár „Kodály” című költeményt. Még **az 1966-os**, Csorba Győző 50. születésnapjára összeállított, és pécsi színészek közreműködésével, Várnai Ferenc összekötő-kísérőzenéivel megtartott **ünnepi Csorba-esten** is az 1953-as verziót mondta el Kálmán György után egy másik jeles pécsi versmondó-színész, **Bánffy György**.

Mint különlegességet említünk meg, hogy még a kiváló pécsi irodalomtörténész – nem mellesleg Kodály apósa – dr. Péczely László sem emlékezik meg erről az 1953-as Kodályt köszöntő versről, a Csorba Győzőt 60. születésnapja alkalmából őt köszöntő 1976. novemberi Jelenkorban megjelent, a Kodály-vers zeneiségéről írott kitűnő tanulmányában, melyben Csorba versének a Psalmus hungaricus ritmikájához igazított versritmusáról is kiemelt fontossággal szolt. A következőkben tehát bizton állíthatóan irodalomtörténeti pillanat részesei lehetünk, hiszen egymás mellett hasonlíthatjuk össze Csorba Győző Kodályt köszöntő 1953-as és 1967-ben véglegesített Kodály versét.

Csorba Győző: Kodály Zoltán köszöntése (1953)	Csorba Győző: Kodály (1967)
Mikoron már a sírásók jártak kerítésünknel s halálra váltak a gyávák éppúgy, akár a bátrak, mikoron nyelv és torok már kiszáradt	Mikoron már a sírásók jártak, s a gyávák rendre halálra váltak, meg-meginogtak szintén a bátrak, mikoron nyelv és torok már kiszáradt,
tetőgerenda roskadt recsegve, ablakainkon jeges szél vert be, asztalainknál iszonyat ette sovány falatunk s szájunkból kivette,	tetőgerendánk roskadt recsegve, ablakainkat jég ökle verte, sovány falatunk iszonyat ette, sőt gyakran azt is szájunkból kivette,
mikoron sírt és szűkölt a lélek, s nem tudta nevét rémületének, s a ritka nyugság, ha tán betévedt, futó örömet nem mondta dícséret,	
mikoron a jó, erős bizalmat, mely mindig bennünk, akárhogy hallgat, nem bírták szóra semmi hatalmak, s kötél adott vagy vándorbot nyugalmat	mikoron a jó, erős bizalmat, a bennünk élőt, úgyis, ha hallgat, nem bírták szóra semmi hatalmak, s kötél adott vagy vándorbot jutalmat:
a háborgónak, némán nyögőnek	a háborgónak, némán nyögőnek

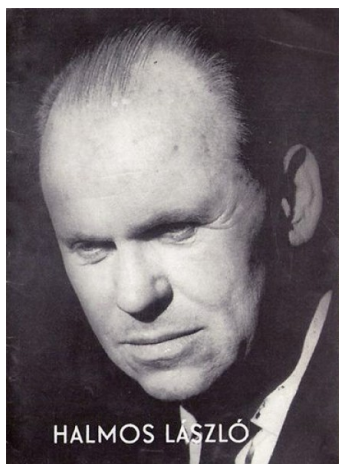
fülébe vágott mentőn az ének, hangja a kínnak, hangja az éjnek, hunyt bizalmának, szellő örömeinek:	fülébe vágott mentőn az ének, hangja bújának, rettenetének a sarjú kedvnek, a makacs reménynek;
Fülébe vágott hatalmas hangod, kiálthatott már, aki szorongott, volt, kivel osszon emésztő gondot, tudta: amit kell, te előtte mondod.	fülébe vágott forrón a hangod, kiálthatott már, aki szorongott, nevén nevezted benne a gondot, Előtte mondtad, amit végre mondott.
S lassan, mert lassan oszlik az emlék, oldottad némák, dadogók nyelvét, emberségüket rajtad nevelték, magyarságukat benned visszalelték.	
S ma Hetvenéves, az ország zengő, hangos liget már, mesebeli erdő, s akár ujjongó, akár kesergő, van éneked rá, erre-arra kellő.	És lett az ország országnyi zengő, hangos liget, mesebeli erdő, s akár ujjongó, akár kesergő, támadt szavad rá, erre, arra kellő;
A népé volt csak – a nemzeté lett, a te műved is, hogy nemzetté lett, ami csak nép volt, hogy az ítélet szegény fejről mégis tovaszéledt.	
Nap, felhő, szélcsend, vihar, homályos ősz, éles tavasz – ki bánja már most: csöng a gyerekszáj, dobban a táncos, harsan a Psalmus, mesél Hány János	támadt szavad rá borús, virágos, szelíd zúgású és áradásos: csöng a gyerekszáj, dobban a táncos, Harsan a Psalmus, mesél Hány János;
Mi azért mostan, ifjak és vének letelepszünk itt csöndben körébed, szóljon meg a szülőtted ének, sugározzon ránk áldott hetven éved.	harsan, mesél, csöng örökre most már, mert véghez vitted, amibe fogtál, s úgy mentél el, megállapodtál a múlhatatlan fényű csillagoknál.

Ami a legfeltűnőbb különbség, hogy a későbbi Kodály-vers sokkal letisztultabb hangvételű, a korábbi vers, sorokat átívelő átkötéseit, egyszerűbb szerkezetűvé alakította át a költő, s egészen különleges, hogy épp a Rákosi korszakban egészen merésznek számító – Illyés Gyula Bartók verséhez mérhető –, drámai, vagy épp magabiztos nemzeti pátozzsal szóló hangvételű 3 versszak maradt ki a végleges versből. Az első még „csak” a háborús kor drámai lenyomata „mikoron sírt és szűkölt a lélek, s nem tudta nevét rémületének”, a második már a nemzet válságából a kodályi humanizmus segítségével történt kilábalásról szól „emberségüket rajtad nevelték, magyarságukat benned visszalelték.”, a harmadik pedig Kodály egész életművének méltó elismerése és apoteózisa: „A népé volt csak – a nemzeté lett, a te műved is, hogy nemzetté lett, ami csak nép volt, hogy az ítélet szegény fejről mégis tovaszéledt.”

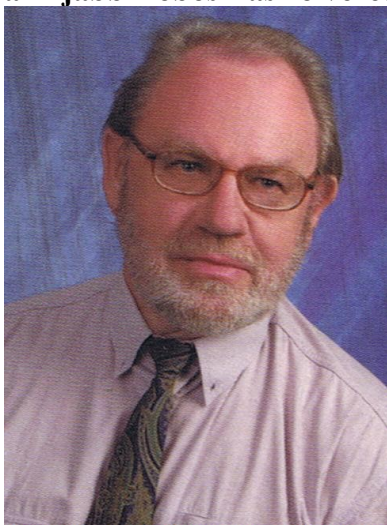
Az 1953-as Kodályt köszöntő vers záró versszaka József Attila Thomas Mann üdvözlése című versére emlékeztető hangvételével ünnepli a „fehérek között is európainak” megmaradni tudó 70 éves zeneköltőt, míg a halála után véglegessé lett Kodály-versben az egyik legcsodálatosabb elismerését adja az egész kodályi életműnek Csorba Győző.

„harsan a Psalmus, mesél Hány János;

harsan, mesél, csöng örökre most már,
mert véghezvitted, amibe fogtál,
s úgy mentél el, hogy megállapodtál
a múlhatatlan fényű csillagoknál.”

Ami még érdekes az 1967-es végleges változatú Csorba Győző Kodály-vers utóéletével kapcsolatban, hogy amellet, hogy különböző gyűjteményekben és iskolai kiadványokban is megjelent, **Halmos László (1909-1997)** zeneszerző még Csorba életében megzenésítette utolsó 3 versszakát **Köszöntő Kodályhoz címmel**, s erre a megzenésítésre maga a költő hívta fel a költészet iránt mélyen elkötelezett karnagy, dr. Szabó Szabolcs figyelmét, mondván az emellet még neki megzenésítésre átadott versekkel együtt, hogy belátása szerint használja fel őket. Nos, **dr. Szabó Szabolcs a pécsi Leöwey Klára Gimnázium Leánykarával 1997-ben felvételt is készített belőle az ifjabb Dobos László vezette Do-Lá Stúdiónál.**

Csorba Győző és Pécs zenéjét vizsgálva, a helyi zeneszerzőkkel való kapcsolata is igen jelentősnek mondható, merthogy itt költők és zeneszerzők igen gyümölcsöző együttműködésben éltek és dolgoztak egymás mellett, melyben a Jelenkor folyóirat költőivel, többek között Arató Károllyal, Bárdosi Németh Jánossal, Bertók Lászlóval, Csorba Győzővel, Galambosi Lászlóval és Pákolitz Istvánnal való kapcsolat volt a legkiemelkedőbb. Közülük a legtöbbel leginkább az idén 80 esztendőös **dr. Várnai Ferenc (1936-)** zeneszerző, népzenekutató és a zeneművészetet is felügyelő művelődési osztályi szakfelügyelőnek volt munkatársi és azon túlmenő személyes kapcsolata, mely megzenésítések sorában is megnyilvánult. Ezek között volt a már említett Csorba Győző 50. születésnapját ünneplő szerzői estre készített kísérőzene, s két az 1965-ben megjelent Séta és meditáció című, a költő által neki dedikált kötetből megzenésített vers, a Falu szélén, valamint a pécsi Zöldfa kocsmában játszódó Groteszk, mely a későbbiekben is felhangzott Várnai Ferenc szerzői estjein és felvétel is készült belőlük. Sőt Várnai Ferenc azt is elérte, hogy a költő maga is

felmondja verseit hangszalagra. A dalt az ősbemutató alkalmával Illés Éva a Pécsi Nemzeti Színház később nemzetközi karriert befutott kiváló szopránja énekelte, s a színház akkori egyik karmestere, Nagy Ferenc kísérte zongorán, míg az 1975-ös a Pécsi Rádióban rögzített felvételen Balatinecz Márta énekelt, Varga Márta zongorázott.

Groteszk

A Zöldfában iszik egy kocsis
és arra gondol amire én akarom
Hogy igyék azt én akarom
s hogy a Zöldfában igyék
én akarom
-rom
-rom
-rom

Poharát sűrűn emelinti
Cifrákat mond s kurjant nagyokat
Hogy emelintse én akarom
s hogy kurjantson nagyokat
én akarom
-rom
-rom
-rom

Aztán ha ivott hazaballag
S a családban bőszi raziát csinál
Hogy hazamenjen én akarom
s a bőszi raziát is
én akarom
-rom
-rom
-rom

Jó ha nem rólam szól a mese
Ó jó ha végre nem rólam szól a mese
Magamat én már nem akarom
a Zöldfában a kocsis
őt akarom
-rom
-rom
-rom

A másik jeles pécsi zeneszerző, **dr. Károly Róbert(1937-)**, aki 30 éven át volt a Pécsi Nemzeti Színház karmestere és karigazgató karnagya, valamint a KÓTA Baranyai elnökeként is a zenei élet egyik ápoló előremozdítója, aki egy személyes találkozás lakalmával került közelebbi kapcsolatba Csorba Győzővel. Kettejük kapcsolatának egyik különleges gyümölcse Károly Róbert **2009-ben komponált „Dicsőítő ének Janus Pannoniushoz” című kantátája**, melynek **szövegkönyvét saját Janus Pannonius fordításaiból, 1995-ben bekövetkezett halála évében, maga Csorba Győző állította össze.** A hangsúlyozottan a költő és ember életéről szóló kantáta a hányatott sorsában is diadalmaskodni tudó Janus Pannoniust állítja elének. A Janus Pannonius pécsi püspökké szentelésének 550. évfordulóján, 2009-ben írott és a 2010-es Európa Kulturális Fővárosa évben Pécs városának ajánlott művet sajnos napjainkig még nem mutatták be, de remélhetőleg a jövőre 80 éves komponista, – aki az egyetlen pécsi zeneszerző, akinek Japán halászkok című operáját bemutatták Pécssett, aki kantátát komponált a Nagy Lajos Gimnázium 300 éves jubileumára és Dóm címmel oratóriumot írt II. János Pál pápa pécsi látogatására – mielőbb megkapja azt a tisztességet, hogy a város nagy reneszánsz költőjéről, Janus Pannoniusról, a kései Kossuth-díjas költő utód, Csorba Győző fordította verseire épülő, tehát igazán pécsi művét mielőbb bemutassák Pécssett. Addig is álljanak itt a mű záró részének janusi gondolatai:

„Értékes dolgok nem támadnak soha könnyen,
Nem születik nagyság, csak kínzó áldozatokból.”
„Holta se’ rossz, akinek élte emberi volt.”

A máig legjelentősebb és Pécssett kétszer is előadott Csorba Győző megzenésítést a Budapesten született **Kovács Zoltán(1969-)** komponálta 2003-ban, Amor sanctus című kantátájával. A zeneszerzést, a művet a Pécsi Szimfonikus, majd a Pannon Filharmonikus Zenekar élén vezénylő Hamar Zsolttal együtt, Kocsár Miklósnál végző Kovács Zoltán – aki a pécsi zenekar házi zeneszerzője és betanító karmestere is volt egy ideig – a megbízást Szkladányi Pétertől, a Pécsi Szimfonikus Zenekar igazgatójától kapta, aki csak annyit kért, hogy az új műnek legyen pécsi vonatkozása is. Az már saját döntése volt, hogy beülve a Baranya Megyei Könyvtárba, a mai Csorba Győző Könyvtárba, a 4. században élt Nicetas középkori Amor sanctus himnusza mellé, a könyvtárunkban is dolgozó Kossuth-díjas pécsi költő, Csorba Győző az 1947-58 közötti verseket tartalmazó „A szó ünnepe” című kötet, „Apák, anyák, istenek” ciklusát nyitó, Amor sanctus című versét állítja párhuzamba.

A mű rendkívül egyszerű és hatásos dramaturgiáját éppen az adja, hogy Nicetas Úrdicsőítő himnuszt a kórus éneklé végig, ehhez illő pátosszal teli és extatikus hangon, míg Csorba az ember és az Isten viszonyát a szubjektum oldaláról megéneklő és az Úrral nemegyszer perlekedő hangját a tenorszólista intonálja, többnyire drámai, s csak a legvégén, a kórossal együtt énekelten ámenben lecsendesülő hangvétellel. A két megközelítés érzékeltetésére álljon itt most egy-egy rövid részlet Nicetas és Csorba Győző Amor sanctusából.

Nicetas: Himnusz az Isten dicséretére (1-6)

Téged Isten áldunk, Téged vallunk miurunknak,
Téged az egész föld úgy imád mint örök Atyját.
Néked minden angyalok, Néked egek és minden hatalmasságok
Néked kerubok és szeráfok kiáltoznak szűnhetetlen hangon
„Szent vagy, szent vagy, szent vagy seregek ura, Istene!
„Egek és föld telistele fenségednek sugaraival.”

Csorba Győző: Amor sanctus I.

Otrombán törsz rám, Istenem, dühödt-
vágú férfi a gyöngé lányra, ki
magánya sima csöndjében puha
álmokat dajkált a gyönyörű
szerelemről.
Szögleteid, én Istenem, zordon darabosságaid
húsomba vájni érezem;
oszlop és rúd a lábod és karod,
lépéseid döngenek bennem, mint lovakéi a hídon;
nincs mentség ellened,
szívemre állsz és kényszerítség, hogy boldog dermedésben,
a rémület ferde mosolyával a számon
elédzuhanjak: tégy velem kedved szerint!”

Csorba Győző verseinek megzenésítéséért sokat tett az e műfajban a magyar zenei élet élvonalába tartozó pécsi Szélkiáltó együttes, melynek tagjai közül Lakner Tamás és T. Horváth József is vállalkozott Csorba-megzenésítésre. A Szélkiáltó együttes alapítója és vezetője, **Lakner Tamás (1954-)** a '80-as évek végén a Naplórészletekből válogatott verssorokat fűzött egybe és zenésített meg, melynek felvételét a Pécsi Rádió archívuma őrizte meg. A Csörög a fagyos föld című, az Amor sanctushoz hasonlóan az 1947-58 közötti „A szó ünnepe” című kötetben megjelent vers megzenésítése pedig mind rádió, mind tévé, sőt lemezfelvételen is megjelent, egy a Csorba-vers szelídségéhez tökéletesen illő, egyszerű melodikával és ringatóan szép hangszeres közjátékokkal.

Csorba Győző: Csörög a fagyos föld

Csörög a fagyos föld, hideg van,
hópihe fészkel a hajadban,
gyűlnek a varjak az egekben,
gyűlnek a gondok a szívedben.

Hópihe fészkel a hajadban,
járod a világot magadban,
ó, mitől annyira remegtél,
itt a csirátalan, örök tél.

Járod a világot magadban,
melegednél régi zugokban,
angyalokat várnál, karácsonyt,
karácsonyi Jézuska-jászolt.

Melegednél régi zugokban -
talpad alá jég nő s beroppan,
szemedén gyöngye jég virágozik,
sehogyan sem érsz el hazáig.

A Szélkiáltó együttes tagja volt 1981-1995 között a gitáros énekes **T. Horváth József**, aki még az együttessel közös periódusában megzenésítette Csorba Győző Alkalmi versét, melyet az 1980-as évek végi Szélkiáltós előadásokat követően, később újra áthangszerelt T. Horváth József, aki Csorba Győző halála után, 1995 őszén behozta ezt a felvételt hozzám a Pécsi Rádióba, aki zenei szerkesztőként többször is adásba tehettem ezt a ragyogó megzenésítést. T. Horváth József egyébként az előző évben elhunyt Pákolitz Istvántól is átadott egy nagyszerű megzenésítést, melyet a Janus mandulafája című Pákolitz versre komponált, s e két verset is felvette 2014-ben megjelent Ady, Gárdonyi és Tóth Árpád versei mellett kortárs költők verseit is tartalmazó „Rímes, furcsa játék” című CD-jére. Csorba Győző Alkalmi versére pedig egy nagyon szép klipet is készített még 2012-ben, mely megtekinthető és hallgatható a youtube videó-megosztón.
https://www.youtube.com/watch?v=oF7d_S6swms.

Csorba Győző és Pécs zenéje című előadásom végén arról szólnék röviden, hogy a Csorba Győző Könyvtár Zeneműtára Győriné Kövesdi Zsuzsa ötletgazda és Pajor Zsófia témafelelős javaslatára a centenáriumi Csorba-évben felhívást tett közzé pécsi zeneszerzők felé, Csorba Győző verseinek további megzenésítésére, s közülük Balatoni Sándor, Schóber Tamás, dr. Szabó Szabolcs, dr. Várnai Ferenc és Wéber Kristóf is jelentkezett alkotásokkal, melyek a 2016. november 23-i, a 100 éves Csorba Győzőnek szentelt koncert keretében hangzanak fel.

Végezetül álljon itt az utoljára említett, az elmúlásról szóló Csorba Győző vers, melyet T. Horváth József zenésített meg.

Csorba Győző: Alkalmi vers

Október, koradélután,
kék ég, a lomb még zöld a fán,
olykor hűvöske szél suhan,
levél lebeg le lassudan.

Kék ég, az alját kőrideg
házsor-szalag szürkíti meg,
hűvöske szél felhőt sodor
a távol horizont alól.

Még mennyit meg kell mentenem,
mennyit szavakba öntenem,

megőriznem: ha nem leszek,
majd ők viszont őrizzenek.

Ez persze érzélgés csupán.
Levél, ház, koradélután,
szél, felhő, szó, én elveszünk,
és nem leszünk, és nem leszünk.

Kovács Attila

Amtmann Prosper és Bartók Béla Emlék-díjas zenei szerkesztő,
a Csorba Győző Könyvtár zenei szakreferense